

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

2018/2021

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa všech škol a školských zařízení (dle rejstříku), pro které platí tato školní preventivní strategie¹⁾:

1. Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace, Sokolovská 487/45, 741 01 Nový Jičín

Adresa ředitelství školy nebo školského zařízení ²⁾	
Jméno a příjmení ředitelky	Mgr. Ilona Šustalová
Telefon na ředitelku	556 707 623
E-mail na ředitelku	ilona.sustalova@ouaprs.com

System vzdělávání a výchovy žáků na OU a PrŠ vychází z filozofie, že **škola má vzdělávat a vychovávat celou osobnost v souladu s holistickým pojetím**. Prevence je pak chápána jako nedělitelná součást tohoto snažení.

V praxi to znamená, že cílem našeho snažení není jen kvalitní kuchař či zámečnick, dostatečně flexibilní ke změnám v očekávání zaměstnavatelů, ale - a to především, slušný člověk zodpovědný vůči sobě, potažmo k celé společnosti, budoucí tatínek, maminka, občan.

Úkolem pedagogů je napomáhat žákovi porozumět nejen v odborné problematice, ale i sobě samému a druhým.

Žáci jsou vedeni k získání zdravého sebevědomí, sebeúcty – což je umocněno skutečností, že naši žáci přicházejí většinou s negativní zkušeností ve vztahu ke škole.

Jsme pracoviště, které je určeno pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Počátek jejich docházky znamenal neúspěch a ten, ať chceme či nechceme, negativně determinuje jejich vztah k výuce, ke škole a ke společnosti jako takové.

Právě z těchto důvodů je nezbytné akceptovat v co nejširším možném společenském kontextu **filozofii inkluze**.

Vzhledem k specifickým problémům našich žáků je zapotřebí se **zaměřit na pozitivní motivaci, což se musí odrazit i v pozitivních informačních výstupech ze strany školy vůči rodičům.**

Učitelé jsou si vědomi, že za kvalitu komunikace s rodičem jsou odpovědní oni.

Učitel nemůže být zaměřen jen na vyhledávání a odstraňování nedostatků, nýbrž musí udělat vše pro to, aby během vyučovací jednotky či odborného výcviku vytvořil pro žáka takovou situaci, aby jej mohl pochválit.

Tedy pedagogické působení v oblasti výchovy, prevence, nemůže být zaměřeno jen na potlačování negativního, ale také na vytváření pozitivního.

Snaha o vytváření pozitivní atmosféry ve škole vychází z přesvědčení, že pokud škola má svým preventivním působením cokoliv změnit v chování žáků, **nelze tento citlivý a náročný proces realizovat v atmosféře nedůvěry, iracionální autority a vzájemných negativních vztahů.**

Za nejlepší prevenci považujeme takový způsob práce s žákem, při kterém se slovo droga ani nevysloví. Máme na mysli výchovu ke **zdravému životnímu stylu**. Tato výchova musí prolínat celým vyučovacím procesem. Není ji ale možno realizovat jako módní kampaň.

Zdravý životní styl však nemůžeme nikomu nařídít, lze pro něj pouze motivovat.

Proto je nezbytné, aby škola vytvářela takové výchovné prostředí, ve kterém by žáci mohli rozvíjet potřebné schopnosti vedoucí ke zdravému životnímu stylu.

Součástí této výchovy je i **podpora pozitivního způsobu myšlení a rozvoj kladných citů dítěte.**

V každodenní výchovně vzdělávací činnosti považujeme za nezbytné rozvíjení emoční inteligence dětí, tj. učit děti zacházet se svými city, vnést inteligenci do jejich citů.

Stejně jako v jiných letech budeme klást v oblasti výchovy ke zdravému životnímu stylu důraz na dodržování následujících zásad:

- nepodávat informace o alkoholu a jiných drogách hrůzostrašně
- podporovat otevřenou diskuse o záležitostech, které se vztahují k užívání alkoholu a drog
- zaměřit se na schopnosti a dovednosti, spojené
 - s řešením problémů
 - s odoláváním tlaku vrstevníků
 - se zacházením se stresem
 - s komunikací s dospělými...

- rozvíjet zdravá přátelství
- zachycovat hned v samém počátku sebemenší náznaky šikany či škodlivého škádlení
- vysvětlovat, že to co jednomu může připadat jako legrace, může být pro jiného zdrojem nepříjemných zážitků
- stanovovat pozitivní životní cíle
- nepodceňovat nebezpečí vstupních drog
- přijmout názor: normální je drogy nebrat
- rozvíjet osobní a občanskou odpovědnost
- rozvíjet sebeúctu
- pozitivně trávit volný čas

Součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu jsou i **adaptační pobyty** na počátku školního roku, které už mají v naší škole tradiční. Jedná se o třídní pobyty mimo školní zařízení, které jsou **zaměřeny na výchovu ke zdravému životnímu stylu s akcentem na prevenci alkoholu a jiných drog**, v dalším horizontu pak na **vytváření pocitu sounáležitosti a odhalování možností výskytu negativních jevů**.

Tyto pobyty jsou vedeny pedagogy, kteří prošli výcvikem jak v oblasti komunikačních dovedností, tak i výchovy ke zdravému životnímu stylu.
Zpětná vazba z těchto pobytů je vynikající jak se strany pedagogů, tak i ze strany účastníků.

Dalším přínosem je pak **pokračující práce s výsledky tohoto pobytu po celý školní rok a přenos potřebných informací i ostatním pedagogům.**

Tradičně dobrá je **spolupráce** s PPP a SPC a s odborem sociálních věcí MěÚ. Velmi dobrá je spolupráce s Policií ČR – operativou i s Městskou policií, se kterou pravidelně organizujeme besedy. Za významné považujeme i spolupráci s Úřadem práce – besedy s jeho pracovníky.

V rámci dlouhodobé kvalitní **spolupráce s výchovnými poradci** speciálních škol přicházejí na naši školu žáci s poměrně rozsáhlou dokumentací, takže už před jejich nástupem jsou učitelé seznamováni s potencionálními problémovými žáky a mohou být realizována konkrétní organizační a preventivní opatření zaměřená na zvládnutí negativních jevů. To vše za vysoce citlivého přístupu pedagogických pracovníků.

Velký důraz v rámci pedagogického sboru je kladen na **vyhledávání** a včasné rozpoznávání případných negativních jevů. Pedagogové jsou průběžně informováni o všech novinkách týkajících se dané problematiky.

Neformálně si předávají poznatky získané ze seminářů zaměřených ke zdravému životnímu stylu.

Spolupráce s rodiči je převážně velmi obtížná. Snažíme se o co nejméně formální setkávání s rodiči. Vedle operativních osobních setkání s rodiči na všech úrovních pořádáme dvakrát ročně **netradiční** setkání s rodiči.

Atmosféra je ve vztahu k rodičům co nejméně školská, lavice jsou netradičně uspořádány, je připraveno pohoštění, intimita rozhovorů je garantována.

Jarní setkání bývá spojeno s Velikonocemi, v prosinci pořádáme tradiční Den otevřených dveří spojený s vánoční výstavou a s ochutnávkou vánočního cukroví, které připravují žáci.

Součástí Odborného učiliště a Praktické školy je i **Domov mládeže**.

Zásadním úkolem výchovné práce **pedagogických pracovníků je vytvářet optimální podmínky pro pozitivní trávení volného času.**

Žáci mají k dispozici posilovací stroje, stoly pro stolní tenis, keramickou dílnu a další sportovní náčiní. Mohou využívat nabídek i jiných společenských organizací, které se volnočasovými aktivitami zabývají.

Zpracoval Mgr. Vladimír Strnad dne 31.8.2018.

Datum: 2. 9. 2020

Jméno a podpis ředitelky školy: Mgr. Ilona Šustalová

Jméno a podpis školního metodika prevence: Mgr. Dagmar Pospěchová

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2020 - 2021

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa všech škol a školských zařízení (dle rejstříku), pro které platí tento Minimální preventivní program (MPP) ¹⁾ :
1. Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace, Sokolovská 487/45, 741 01 Nový Jičín

Adresa ředitelství školy nebo školského zařízení ²⁾	
Jméno a příjmení ředitelky	Mgr. Ilona Šustalová
Telefon na ředitelku	556 707 623
E-mail na ředitelku	ilona.sustalova@ouaprs.com

A. PEDAGOGOVÉ A OSTATNÍ ZAMĚSTNANCI ŠKOLY

Pedagogičtí pracovníci naší školy prošli výcvikem v oblasti komunikačních dovedností a výchovy ke zdravému životnímu stylu: V každodenním kontaktu s žáky respektovat jejich osobnost, být vstřícný, dát žákům možnost (prostor) vyjádřit se, podobně postupovat také v kontaktu s rodiči (zákonnými zástupci) žáků, v každé vyučovací hodině vést žáky k dovednosti diskutovat, oceňovat snahu a aktivitu žáků během plnění školních povinností.

B. RODIČE

Školním metodikem prevence sociálně patologických jevů (zkratka ŠMP) je

Mgr. Dagmar Pospěchová.

Rodiče se mohou seznámit s činností ŠMP prostřednictvím webových stránek školy www.ouaprs.com; (konzultační hodiny: úterý 9.55 - 10.40h., pátek 8,00 – 8,45h, místo - kabinet č.45, kontakt:556 707 969), dále osobním představením ŠMP na setkání s rodiči (třídních schůzkách), kontakt je také v ŽK. Nástěnka s informacemi o práci ŠMP je umístěna v 1. poschodí. Rodiče mohou s ŠMP konzultovat jakákoliv témata týkající se sociálně patologických jevů (např. výchovné problémy, podezření na závislost, na trestnou činnost, na šikanu, na zneužívání, atd.). Rodiče se také mohou obrátit na třídního učitele, zástupkyni ředitelky školy a ředitelku školy po předchozí dohodě, a to osobně, telefonicky

(556 707 969) nebo písemně (adresa školy: OU a PrŠ, Sokolovská 487/45, 741 01 Nový Jičín).

1. Aktivity pro rodiče

Název aktivity ³⁾	Datum konání	Vedoucí programu
Přijímací řízení-slouží k informování rodičů, zákonných zástupců a žáků o postoji školy k právům, povinnostem a odpovědnosti jedince. Zde má škola možnost zachytit různé podněty od výše jmenovaných.	duben 2021	ředitelka, zástupkyně ředitelky, třídní učitelé

2. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity ³⁾	Datum konání
Gemma - prezentace školy	říjen 2020
Prezentace školy ve Frýdku Místku, hala Polárka	říjen 2020
Přehlídka zájmové činnosti Motýlek - DC Kopřivnice	listopad 2020
Setkání s rodiči	listopad 2020
Den otevřených dveří spojený s vánoční výstavou	prosinec 2020
Pěvecká soutěž Doremi	únor 2021
Taneční kolona pro žáky	duben 2021
Setkání s rodiči	duben 2021
Výstava kompenzačních pomůcek v ZŠ a MŠ speciální - prezentace školy	květen 2021

C. SPOLUPRÁCE S PARTNERY ŠKOLY

Výuka v naší škole je vedena tak, aby se žáci dokázali zapojit do každodenního chodu společnosti, aby se stali platnými členy společnosti. Naše škola bude spolupracovat s PPP Nový Jičín, s SPC Nový Jičín a s odborem sociálních věcí MěÚ Nový Jičín (a s dalšími podle místa bydliště našich žáků). Tato spolupráce bude probíhat celoročně (průběžně). Ředitelka školy je členkou sociálně právní komise MěÚ Nový Jičín, předsedkyní komunitního plánování – pracovní skupiny pro sociální začleňování. V další účelné spolupráci budeme pokračovat s Policií ČR a s Městskou policií Nový Jičín při řešení konkrétních situací a také formou besed pro žáky.

Pokud se na prevenci podílí externí realizátor, měl by být na jeho programu přítomen pedagogický pracovník školy, který v něm bude pokračovat.

1. Organizace a odborníci, kteří se budou podílet na prevenci SPJ

Organizace ³⁾	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP Nový Jičín	PhDr. Pavel Letý	556771140
SPC Nový Jičín	Mgr. Dagmar Šedá	556706262
MěÚ Nový Jičín	Mgr. Richard Pešat	556768335
Policie ČR	Zbyněk Tomšík	tisknj@mvcz.cz, 974 735 208
Městská Policie Nový Jičín	Mgr. Iona Majorošová	556768200
Alexandr Dresler	Bc. Alexandr Dresler	775 642 887

D. ŽÁCI

Žáci jsou seznámeni s činností ŠMP třídními učiteli a prostřednictvím webových stránek školy www.ouaprs.com; (konzultační hodiny: úterý 9.55 - 10.40 h, pátek 8,00 – 8,45 h, místo - kabinet č. 45, kontakt: 556 707 969), dále osobním představením, kontakt v ŽK, nástěnka s informacemi o práci ŠMP je umístěna v 1. poschodí. Žáci mohou s ŠMP konzultovat jakákoliv témata týkající se sociálně patologických jevů (např. osobní a výchovné problémy, otázky týkající se závislosti, trestné činnosti, šikany, zneužívání, atd.). Žáci se také mohou obrátit na třídního učitele, zástupkyni ředitelky školy a ředitelku školy.

1. PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Viz Program proti šikanování – z důvodu větší přehlednosti je návrh jeho struktury zpracován zvlášť.

2. PROGRAM OSTATNÍCH PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

2. 1. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

V každodenním kontaktu s žáky respektovat jejich osobnost, být vstřícný, dát žákům možnost (prostor) vyjádřit se, zeptat se, v každé vyučovací hodině vést žáky k dovednosti diskutovat, říct si o pomoc, oceňovat snahu a aktivitu žáků během plnění školních povinností. Důležitou roli plní tzv. třídnické hodiny, které vedou ve svých třídách třídní učitelé.

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

Tzn. aktivity, které nejsou součástí učebního plánu a reagují na zvláštní situaci v třídním kolektivu či mezi třídními kolektivy. Jedná se o postup cíleně zaměřený na řešení výskytu konkrétních sociálně patologických jevů, na které budou navazovat další aktivity podle aktuálního vývoje situace:

- vlastní šetření povede třídní učitel ve spolupráci s ŠMP a výchovným poradcem (tuto funkci zastává ředitelka školy)
- šetření zahájí ihned při podezření na problém, případně po upozornění na problém
- rozhovor s těmi, kteří na problém upozornili
- nalezení svědků
- individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoliv však konfrontace obětí a agresorů)
- zajištění ochrany obětem
- rozhovor s agresory
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- udělení výchovných opatření
- případné zajištění spolupráce s dalšími odborníky v dořešení vzniklé situace (okresní metodik preventivních aktivit, lékaři, policisté, právníci, atd.)

Zpracovala Mgr. Dagmar Pospěchová.

Datum: 2. 9. 2020

Jméno a podpis ředitelky školy: Mgr. Ilona Šustalová

Jméno a podpis školního metodika prevence: Mgr. Dagmar Pospěchová

Program proti šikanování

Tento Program proti šikanování je součástí Minimálního preventivního programu Odborného učiliště a Praktické školy, Nový Jičín, příspěvková organizace pro školní rok 2020/2021.

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany již došlo, či ne.

Charakteristika šikanování.

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Krizový plán pro řešení šikanování

Projevy šikanování.

Šikanování má ve svých projevech různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

1. Verbální (slovní) šikana, přímá a nepřímá - psychická šikana (součástí je i kyberšikana = děje se pomocí e-mailů, sms, apod.).
2. Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
3. Smíšená šikana, kombinace slovní a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Postup řešení šikanování:

- vlastní šetření povede třídní učitel ve spolupráci s ŠMP a výchovným poradcem (tuto funkci vykonává ředitelka školy)
- šetření zahájit ihned při podezření na problém, případně po upozornění na problém
- zajištění ochrany obětem
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- rozhovor s těmi, kteří na problém upozornili
- nalezení svědků
- individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky, mezi svědky navzájem (nikoliv však konfrontace obětí a agresorů, svědků a agresorů)
- rozhovor s agresory
- udělení výchovných opatření
- případné zajištění spolupráce s dalšími odborníky v dořešení vzniklé situace (okresní metodik preventivních aktivit, lékaři, policisté, právníci atd.)

Preventivní aktivity zaměřené specificky proti vzniku šikanování.

Aktivity vedou k vytváření bezpečného prostředí - podporovat solidaritu a toleranci, vědomí sounáležitosti, vytvářet podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy, rozvíjet spolupráci mezi žáky a jejich vzájemný respekt, rozvíjet jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince. Pokud se na prevenci podílí externí realizátor, měl by být na jeho programu přítomen pedagogický pracovník školy, který v něm bude pokračovat.

Rodiče žáků by si měli všimnout těchto možných příznaků šikanování u svých dětí:

- nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas
- odkládá odchod do školy, má strach
- ztrácí chuť k jídlu
- nechodí do školy a ze školy nejkratší (stejnou) cestou, žádá o doprovod, případně odvoz autem
- chodí ze školy hladový (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu)
- brečí
- často smutný, výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě
- odmítá sdělit, co ho trápí
- žádá o peníze, udává nevěrohodné důvody
- ztrácí se mu věci
- je nečekaně agresivní ke svému okolí, případně i k rodičům
- stěžuje si na neurčitě bolesti břicha nebo hlavy, snaží se ráno zůstat doma
- zdržuje se doma víc, než měl ve zvyku

Zajištění vzdělání pedagogických a nepedagogických pracovníků v problematice sociálně patologických jevů, šikanování.

Vzdělávání bude probíhat formou samostudia:

1. Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28.
2. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních platný od 1/2017.
3. Literatura z učitelské knihovny:
J.Křivohlavý: Povídej, naslouchám.
J.Makovcová: Maminko, nezpívej.
Z.Matějček: Po dobrém, nebo po zlém?
J.Melgosa: Kniha o duševním zdraví.
N.Van Peltová: Umění komunikace.
O.Matoušek a kol.: Práce s rizikovou mládeží.

K.Nešpor: Středoškoláci o drogách, alkoholu, kouření a lepších věcech.

T.Šišková: Výchova k toleranci a proti rasismu.

E.Vaníčková a kol.: Sexuální násilí na dětech.

M.Kolář: Skrytý svět šikanování ve školách.

P.Říčan: Agresivita a šikana mezi dětmi.

M.Kolář: Bolest šikanování.

M.Nožina: Svět drog v Čechách.

Seznámení žáků a jejich rodičů (zákonných zástupců) s programem proti šikanování.

S krizovým plánem pro řešení šikanování jsou seznámeni žáci a jejich rodiče (zákonní zástupci) prostřednictvím webových stránek školy www.ouaprs.com, prostřednictvím nástěnky s informacemi o práci ŠMP (je umístěna v 1. poschodí), osobně na setkání s rodiči (třídních schůzkách). Žáci rovněž v rámci vstupního školení při nástupu do naší školy a průběžně v třídnických hodinách.

Zpracoval Mgr. Vladimír Strnad dne 31. 8. 2018.

Datum: 2. 9. 2020

Jméno a podpis ředitelky školy: Mgr. Ilona Šustalová

Jméno a podpis školního metodika prevence: Mgr. Dagmar Pospěchová